

ГУМАНІТАРНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АГРАРНИХ НАУК У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Реформування вищої освіти сьогодні в Україні здійснюється за напрямками її гуманітаризації. Більшість вчених світу вважають, що у ХХІ столітті основною тенденцією розвитку університетської освіти, буде гуманітаризація викладання. Мета гуманітаризації освіти – сформувати фахівця, культурну людину, що знає історію свого народу, традиції; вміє працювати в колективі; може реалізовувати свої творчі здібності. Як вказують науковці, сучасний фахівець аграрних наук, крім професійних знань і навичок повинен бути носієм високої загальної культури, яка формується гуманітарними, суспільствознавчими дисциплінами. Гуманітарні знання допомагають майбутньому фахівцеві стати професіоналом-творцем, а не тільки виконавцем. Тому однією з суттєвих та актуальних проблем вищої аграрної освіти сьогодні є: одночасно з високоякісною спеціальною фаховою підготовкою, надати студентам гуманітарну підготовку, одночасно провести гуманізацію і гуманітаризацію вищої освіти.

Спираючись на підхід, що «гуманізація освіти – це, в першу чергу, зміна спрямованості всієї системи навчання та його цілей у бік виховання неповторної, яскравої індивідуальності, унікальності духовно-моральної особистості», Ж. Свиренко, стверджує, що сучасний випускник вищого навчального закладу повинен не тільки компетентно діяти в професійній сфері, але й володіти загальнолюдськими і національними моральними цінностями, сповідувати й стверджувати в повсякденній праці у всіх сферах свого життя ідеї та принципи гуманізму [2, с. 5].

Роль гуманітарних дисциплін у процесі становлення майбутніх фахівців аграрних наук дуже важлива. До головних завдань циклу належать:

- провадження освітньої діяльності за сучасними інноваційними технологіями навчання, що забезпечує умови для оволодіння системою знань про людину та суспільство;

- проведення наукової, навчально-методичної та виховної роботи згідно з освітніми стандартами;
- вивчення політичного життя суспільства в його різноманітних проявах;
- вивчення суспільства як цілісної системи, дослідження механізмів функціонування й розвитку різних соціальних груп;
- вивчення основних галузей філософського знання, форм буття та шляхів пізнання світу;
- вивчення культури як суспільного явища, що пояснює чисельні процеси духовного й соціального життя людини.

Методи викладання гуманітарних дисциплін в сучасних аграрних ВНЗ мають змінюватися. Сьогодні в аудиторії має бути повний політичний, світоглядний суверенітет і плюралізм думок. Активне, не боязливе висловлення студентами власної думки – повинно стати основою викладання гуманітарних дисциплін.

Значущою є взаємодія студента і викладача, що забезпечує розвиток особистості фахівця, його культури, толерантного ставлення до інших людей, культур, народностей, думок, ідей тощо.

Викладання гуманітарних дисциплін має носити проблемний характер. Не враховуючи цього, неможливо сформувати у студентів навичок самостійного аналізу актуальних проблем розвитку суспільства, подолання ними існуючих і майбутніх політичних проблем, труднощів майбутнього самостійного життя. Студенти на заняттях з гуманітарних дисциплін повинні займатися активним аналізом, а не пасивним споживанням знань, їм необхідно прищеплювати навички критичного ставлення до навчального матеріалу, здатність до самостійних висновків, вміння застосовувати теоретичні положення до реального життя.

Джерелом творчої активності студентів є, перш за все, інтерес до процесу та результату навчальної діяльності. Цей інтерес має забезпечуватися наявністю пізнавальної мотивації, усвідомленням набуття знань, що веде до перебудови психологічних процесів сприймання, пам'яті, мислення, уяви. Погоджуємося з

думкою про те, що мотиваційна сфера особистості в молодому студентському віці особливо чутлива до позитивних творчих впливів та інноваційних орієнтацій, що означає потребу всіляко сприяти студентській самотворчості в науковій і професійній площині, а це, зрештою, формує самодостатню особистість професіонала [1, с. 152].

Д. Щєпова, досліджуючи роль гуманітарної підготовки в аграрних ВНЗ зазначає необхідні навички, якими має володіти майбутній фахівець, і на які має бути спрямована гуманітарна підготовка:

- оцінювання сучасних процесів та проблем у суспільно-політичному житті держави з погляду історичних подій і її геополітичного становища;
- засвоєння та реалізація наукових і культурних досягнень світової цивілізації з уважним ставленням до різних культур, національних традицій, релігій, прав людини;
- формування стійкого світогляду, правильного сприйняття сучасних проблем розвитку суспільства, людського буття й духовної культури;
- формування політичної свідомості та політичної культури, а також політичної активності, інтуїції, творчої сміливості під час вирішення сучасних проблем;
- формування національного розуміння державності, свідомого дотримання прав, свобод і обов'язків людини та громадянина України
- здійснення соціологічних досліджень з метою покращення психологічного клімату в колективі та ін. [3, с. 38].

Отже, для реалізації гуманітарної підготовки необхідно забезпечити стійкий розвиток гуманітарних професійних цінностей майбутнього фахівця аграрних наук, його самореалізацію у процесі професійної діяльності. Цього можна досягти завдяки підтримці професійного самовизначення студента, здатності майбутнього аграрія до повноцінної діяльності в умовах постійних змін та невизначеності. Зі студентом варто взаємодіяти як з незалежною особистістю, яка має внутрішню свободу та автономію. Тож для підсумку варто зазначити, що сучасний розвиток всіх галузей людської діяльності диктує нові

вимоги до сучасного конкурентоздатного фахівця. Щоб покращити якість професійної підготовки, варто забути про розбіжності гуманітарної та професійної освіти та поєднати їх спрямованість для досягнення найвищого рівня задоволення вимог до сучасного фахівця аграрних наук. Гуманітарна складова професійної підготовки фахівця має отримати новий статус.

Література:

1. Гребенюк Л. С. Мотиваційні компоненти розвитку особистості як ефективна спрямованість реформування вищої освіти в Україні // Інновационные технологии в образовании: материалы IV Международной научно-практической конференции. Симферополь: Министерство образования и науки АБЛ, 2007. С. 152–154.

2. Свиренко Ж. С. Виховання гуманізму в студентів вищих технічних навчальних закладів у процесі вивчення предметів гуманітарного циклу: автореф. дисертації на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.07 «Теорія і методика виховання». Луганськ, 2009. 20 с.

3. Шевчук Т.Є. Педагогічні умови гуманітарної підготовки майбутніх фахівців механічної інженерії у вищих технічних навчальних закладах: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Рівне, 2016. 312 с.